

VERTROUWELIJKPROTESTFIETSTOCHT VOLKEL-SOESTERBERG-AMSTERDAMOP 9, 10 en 11 JUNI 1962

Met Pinksteren 1962 werd, voor de tweede maal in Nederland, tussen Volkel en Amsterdam een demonstratieve fietstocht verreden, als protest tegen de aanwezigheid van kernwapens op Nederlands grondgebied. De communistische jeugdorganisaties, die de tocht uitstekend hadden georganiseerd, zijn er in geslaagd circa 1500 deelnemers bijeen te brengen; dat is tweemaal zoveel als in 1961. De in het kader van de demonstratie gehouden vergaderingen werden evenwel minder goed voorbereid, terwijl deze maal ook de financiën zorgen baarden.

De tocht

Bij het vertrek uit Volkel op zaterdagmiddag 9 juni verschenen ca 480 fietsers aan de start. Zij werden voorafgegaan door een groep van dertig brommers. Ook reden een veertig personen- en vrachtauto's (waaronder verzorgingswagens) mee. Voor de afzetting van zijwegen werd gebruik gemaakt van eigen motorordonnansen. Via luidsprekerauto's werden aanwijzingen gegeven voor de te volgen route.

Onderweg sloten zich nog enige honderden deelnemers aan, t.w. in Arnhem 50 wielrijders uit het noorden en oosten van het land; in Ginkel (bij Ede) ca 40 uit Den Haag en in Austerlitz een kleine 100, afkomstig uit Rotterdam. Voorts kwam een aantal personenauto's de stoet versterken en naderhand voegden zich nog zeven autobussen met oudere deelnemers bij de troep.

De jongeren overnachtten in tentkampen bij Arnhem en Bilthoven.

Op de Tweede Pinksterdag reden zij via Soestdijk en Hilversum naar het eindpunt van de tocht. Tegen 3 uur 's middags arriveerden ongeveer 1500 deelnemers in de hoofdstad.

De tocht was uitstekend voorbereid en de organisatie klopte vrijwel tot in de puntjes. Alles verliep vlot en ordelijk. In het tentenkamp in Bilthoven, waar 975 personen de nacht doorbrachten, werd zelfs geen propje papier achtergelaten. De op de fietsen en auto's meegevoerde schilden met het bekende anti-atoombomteken, waren van steviger kwaliteit dan vorig jaar. Onderweg zouden een half miljoen pamfletten

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

zijn verspreid, waarin de voornaamste bijzonderheden over de tocht en de sprekers op de bijeenkomsten stonden vermeld. Over het algemeen was de stemming vrij enthousiast, alhoewel de jongeren zich rustiger gedroegen dan vorig jaar. Zij hielden zich stipt aan de van hogerhand gegeven aanwijzingen.

De leeftijd van de deelnemers liep sterk uiteen en varieerde van 5 tot 81 jaar, waarbij jongeren van 14 tot 21 het sterkst vertegenwoordigd waren. Ondanks de vrij gunstige weersomstandigheden was de belangstelling van het publiek gering. Het feit, dat de politie van een aantal gemeenten de fietserscolonne veelal buiten de bebouwde kom hield, heeft daartoe ongetwijfeld het zijne bijgedragen. In andere gemeenten ging het propagandistische effect verloren doordat de stoet om verkeerstechnische redenen in groepjes uit elkaar viel.

Meetings

Tijdens de tocht werd een viertal meetings gehouden, die veel minder goed waren voorbereid. Zij vonden plaats op zaterdag in Volkel (Processiepark) en in Arnhem (Schouwburg), op zondag in Soest (Openluchttheater) en op maandag in Amsterdam op de Noordermarkt. Geen van deze bijeenkomsten werd een succes.

Van die in Volkel kwam niet veel terecht, omdat een busje met artiesten die deze bijeenkomst zouden opluisteren, een uur te laat arriveerde. Derhalve moest in twintig minuten tijds het hele programma, de speeches der twee sprekers inclusief, worden afgewerkt.

Op de bijeenkomst in Arnhem, waar ca 700 personen aanwezig waren, hield prof. dr. M.G.J. MINNAERT, lid van de Nederlandse Vredesraad (NVR), een nietszeggende toespraak over algehele ontwapening.

Ook op de vergadering in Soest (ca 1200 aanwezigen) bleken de organisatoren het slecht met een der sprekers, lid van de Pacifistisch Socialistische Partij (PSP), getroffen te hebben. De communistische jongeren vonden daar de inleiding van ds. BOLKESTEIN, wetenschappelijk hoofdamtenaar aan de Rijks Universiteit in Leiden, "veel te christelijk". De ANJV-bestuurder Bram HOEKSEMA, belast met de zakelijke leiding van de tocht, greep hier in en maakte de spreker duidelijk dat zijn

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

rede te lang was. Kort daarop beëindigde deze zijn toespraak. Hierna voerde de communist Lou KONING, lid van de Nederlandse Vredesraad, het woord. Hij sprak voornamelijk over de kwestie Nieuw-Guinea en eiste onmiddellijke terugtrekking van de Nederlandse troepen en de overdracht van dit gebied aan Indonesië.

De slotmeeting in Amsterdam was al niet veel beter. Hieraan ging een mars door de stad vooraf, tijdens welke geen muziek of zang ten gehore mocht worden gebracht. Vele belangstellenden sloten zich onderweg bij de stoet aan. Toen deze op de Noordermarkt was gearriveerd, was het aantal aanwezigen aangegroeid tot 2500 à 3000.

Tijdens de toespraken verminderde dit aantal snel. De deelnemers aan de fietstocht waren kennelijk erg vermoeid en een groot aantal van hen verdween vroegtijdig. Noch mevrouw dr. M.B. MINNAERT-COELINGH, lid van de NVR, noch de communist Klaas SMITS konden de aanwezigen boeien. Ook de geluidsinstallatie liet te wensen over. Herhaaldelijk viel een aantal luidsprekers uit. Was halverwege de bijeenkomst het aantal belangstellenden al gedaald tot duizend, tegen het eind waren er nog slechts enige honderden personen aanwezig.

Het slotwoord werd gesproken door Bart SCHMIDT, voorzitter van het communistische Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (ANJV). Hij pleitte nu voor nauwere samenwerking met het pacifistische Comité 1962 voor de Vrede, dat met Pasen een soortgelijke protestdemonstratie had gehouden, waaraan de communisten toen niet hebben willen deelnemen. Nog kort geleden hebben zij het pacifistische comité verweten mee te doen aan de koude oorlog; de betogingen der pacifisten zouden een anti-communistische strekking hebben.

Financieel tekort

De inzameling van gelden voor de protestfietstocht verliep tamelijk stroef en bleef beneden de verwachtingen der initiatiefnemers. Bekend werd, dat het organiserend comité een tekort heeft van ruim f 3500,- .

3 juli 1962

VERTROUWELIJK